

HAVVA TEKİN'LE RÖPORTAJ

Kebire SALİ*

Geliş Tarihi: 06.10.2020

Kabul Tarihi: 14.10.2020

Atıf Bilgisi: Hars Akademi
Uluslararası Hakemli Kültür-
Sanat-Mimarlık Dergisi

Sayı: 6

Sayfa: 505-516

Yıl: 2020

Dönem: Aralık

Özet

Edebiyatı bir bütün olarak görüp her alanıyla yakından ilgilenen Havva Tekin, 1963'te Kıbrıs'ta doğmuştur. İlköğretim ve lise öğrenimini Kıbrıs'ta tamamlayan yazar, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinde Türk Dili ve Edebiyat bölümünü bitirmiştir. Yüksek lisansını "Kıbrıs Romancılığında Halk Bilimsel Unsurlar" üzerine yapmıştır. Yazar ve edebiyatçı kimliğiyle Milli Eğitim Bakanlığına bağlı çeşitli okullarda görev almıştır. Havva Tekin, yurt içi ve yurt dışında çeşitli sempozyumlara katılmıştır. Türkiye Yazarlar Birliği, Kıbrıs Balkan ve Avrasya Edebiyatçılar Kurumu üyesi olan sanatçı, roman, öykü, şiir, senaryo, çeşitli sahne oyunları, çocuklar için masallar, şiirler ve tekerlemeler kaleme almıştır. Yazar, "Yazılmasın Ayrılık" isimli şiir kitabının ardından 1998'de "Yeşil Ada'nın Çocukları" romanıyla Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı'nın açtığı eser yazma yarışmasında Roman Büyük Ödülünü alır. Sanatçının diğer eserleri: "Tenim Salamis Mavis'i", "Kayıp Duvar Resimleri", "Denizler Ötesinde Tarajar", "Suya Gelen Güvercin Dudaklarım" dır. Havva Tekin, Kıbrıs'ın ilk yerli operası olan "Arap Ali Destanı" Operasının librettosunu kaleme alır. Havva Tekin ile yapılan bu röportajda, sanatçının sanatının kaynakları, bir Kıbrıs Türkü olarak edebiyata bakışı, Ömer Seyfettin'in sanatına ve sanata katkısı üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Havva Tekin, Röportaj, Sanat.

* Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Bilim Uzmanı, Trabzon, kebiressali@hotmail.com / ORCID: 0000-0002-3098-726X.

INTERVIEW WITH HAVVA TEKİN

Kebire SALİ*

First Received: 06.10.2020

Accepted: 14.10.2020

Citation: Hars Akademi
International Refereed Journal of
Culture-Art-Architecture

Issue: 6

Pages: 505-516

Year: 2020

Session: December

Abstract

Havva Tekin, whose literature is a whole and closely interested in every department of literature, was born in Cyprus in 1963. The author who completed her primary and high school education in Cyprus, graduated from the University of Ankara, Faculty of Language and History Geography in Department of Turkish Language and Literature. She did a master degree on "Kıbrıs Romancılığında Halkbilimsel Unsurlar." As a writer and literaturer, she worked in various schools affiliated to the Ministry of National Education of Turkey. The artist who is a member of Writers Union of Turkey, Cyprus, The Balkans and Eurasia Authors Institutions wrote novels, stories, poems, scenario, various stage plays, fairy tales for children poems and rhymes. Havva Tekin has attended in various symposiums in Turkey and abroad. The author, after her poetry book which named "Yazılmasın Ayrılık", in 1998, She won the Novel Grand Prize contest open manuscripts which Ministry of Culture with her novel "Yeşil Adamın Çocukları." Other works of the author are: "Tenim Salamis Mavisi, Kayıp Duvar Resimleri, Denizler Ötesinde Tarajar, Suya Gelen Güvercin Dudaklarım." Tekin wrote the libretto of the Arap Ali Destanı Opera, which is the first indigenous opera of Cyprus. In this interview with Tekin, the sources of the artist's art, her perspective on literature as a Turkish Cypriot, and Ömer Seyfettin's contribution to art will be emphasized.

Keywords: Havva Tekin, Interview, Art.

* Giresun University, Social Sciences Institute, Department of Turkish Language and Literature, Science Expert, Trabzon, kebiressali@hotmail.com / ORCID: 0000-0002-3098-726X.

Giriş

Saygıdeğer Havva Tekin Hanımefendi,

Hars Akademi, uluslararası bilimsel hakemli bir dergi olmakla birlikte çağının bilim, kültür ve sanatını da yakından takip etmektedir. Dergimiz, sınırlı okuyucunun takip ettiği bir yayın olmanın ötesinde günceli yakalayarak bilim, kültür ve sanata daha yakından bakmak adına sizin gibi değerli sanatçıların özgün düşünceleriyle ilgilenmektedir. Sorularımıza içtenlikle vereceğiniz cevaplarınızı *Hars Akademi* okurlarıyla buluşturmak bizim için onurdur. Röportajımıza sizi tanıyarak başlayalım.

Sali- *Kendinizi Hars Akademi okurlarına tanıtır mısınız (Aileniz, doğduğunuz yer, öz yaşam öykünüz, yazı ve sanat yaşamınız)? Kimdir Havva Tekin?*

Tekin- Kıbrıs'ta doğmuşum. Kıbrıs'taki acılı yılların birinde, şiddet olaylarının ortasına doğmuşum. Çocukluğumun o ilk yılları Lefkoşa'ya ait (Kıbrıs ifadesi ile şehere ait). Çatışmaların alevlendiği o günlerde babam, Rumların arananlar ve bulunduğu zaman tutuklanacaklar listesinde olduğunu öğrenmiş, bunu duyan ninem olaya el koymuş. “Ortalık duruluncaya dek burada yanımda kalacaksınız” deyip kestirip atmış. Görmüş geçirmiş bir “Anadolu Kadını” idi ninem. Sözü dinlenir dikkate alınırdı. O günlerde de koymuş tavrını. Bütün çocuklarını yanına toplamış...

Ortalık durulmamış... Sıcak bir ağustos günü annemin anne evinde yani ninemin yanında doğuvermişim. İlk beş yıl “şeherde” kalabalık bir evin sevgisiyle geçmişim. Şimdilerde o yılların benim yaşamımda ne kadar belirleyici olduğunu daha net görebiliyorum. Sonrasında da büyüdü bir çocukluk saydığım köy yılları başlamış. Ta ki 1974 yılında da o köyden, o topraklardan göç edinceye kadar. İnsanların yaşantılarında anahtar sözcükler vardır ya. Hani onu anarsınız bir sözcük hemen yanına ekleniverir... Sanıyorum benim yaşantımda da göç anahtar sözcüklerden. Hiç kuşkusuz diğeri de toprak... Toprak ve ona duyulan sevdada da bir başka anahtar sözcük... Hem babamın hem de annemin aileleri çiftçilikle uğraşan insanlardı. Toprağa sahip çıkmak, ona sevdıyla bağlı olmak genlerimde var yani.

Sonra okul yılları başlamış... Ve dile olan tutkulu sevdam da o yıllarda başlamış. Yedinci doğum günümde alınan küçük bir radyodan Türkiye radyolarını, oradaki sohbetleri, anlatılan hikâyeleri, masalları, türküleri dinleyerek uyurdum hep...

Bu yıllar, bana o güzel Türkçenin, kültürümüzün göz alıcı deryasını işaret etmiş. Geçmiş yaşantılardaki kokuların ve renklerin kapılarından usulca içeri girmişim... Girmişim ve kendi yolumu görmüşüm... İyi ki de öyle olmuş...

Lise yıllarına dek Kıbrıs'ta yaşadım. Sonra üniversite ve Ankara yılları başladı. İnsan yaptığı, yaptığı zaman mutlu olduğu işlerle büyür ve yürür. Ben şanslı insanlardanım bu açıdan. Çok erken yaşta ne istediğimi anlamıştım. Bu konuda hiç soru işaretim olmadı. Bu büyük bir kazanç... Hem kendinizi hem zamanı daha bilinçli kullanmanızı sağlıyor. O değil, bu değil, acaba ne diye aranıp durmuyorsunuz. Bu nedenle erken yaşta çocukların ilgilerine dikkat etmek ve onlara bu ilgiyi besleyecek küçük armağanlar, küçük sohbetler, küçük işaretler vermek gerekir. Bazen heyecanla anlatılan bir anı bile çocuğun yaşamına mum yakabilir ve çocuk sizin fark etmediğiniz bir sezgiyle yolunda yürümeye başlar. Bir de örnek olabilmek çok önemli.

Pek fazla kişinin bilmediği bir anıyı yeri gelmişken paylaşmak isterim. İlkokula başladığım o küçük köy okulunda savaş kokusu ve korkusunun yaşamlara yerleştiği ve her şeyin az olduğu o yıllarda kitap, gazete, dergi bulup okumak büyük şanstı. Okul açılıp da okul kitaplarımız dağıtılınca çok mutlu oluyorduk. Hiç unutmadığım bir anı ilkokul ikinci sınıfa ait. Yıl başlamış kitaplarımız dağıtılmıştı. Ben o gün heyecan içinde okuldan çıkıp eve gittiğimde saatlerce odamdan çıkmayıp bütün kitaplarımı sıra ile baştan sona okumuş ve heyecanla ertesi gün verilecek kitapların hayaliyle uyumuştum. Ertesi gün okula gittiğimde öğretmenim tabi ki yeni kitap dağıtmadı. Ben bir süre bekledikten sonra dayanamayıp öğretmenimin yanına gittim. Yeni kitapların ne zaman verileceğini sordum. Öğretmenimin hayretle açılmış gözlerini unutamam. O kitapları bütün bir yıl okuyacağımızı söyledi. Oysa ben onları bir gece önce okuyup bitirmiştim. Bir tek matematik kitabında çözemediklerim kalmıştı. Öğretmenim bunu öğrenince ikinci kez dehşetle baktı. Ama beni anlamıştı. O gün öğretmenimle aramda kurulan muhteşem bağ benim adımlarıma yol oldu. Bulduğu yaşama uygun her kitabı bir şekilde bana ulaştırdı. Sözle ve edebiyatla uğraşmak böyle başladı... Dedğim gibi ben şanslıydım karşıma hep söz çıktı...

Bir insanın kendini tanımlaması zor ama en kestirme ifade ile Havva Tekin'i tanımlayın derseniz sözün büyüünden büyülenen bir söz, bir dil işçisi derim...

Sali- *Sanatınızın kaynakları nelerdir?*

Tekin- Edebiyatın en önemli sanat olduğunu düşünenlerden biri olarak her şey diyebilirim. Ama her şeyin oranı farklı... Hüzünden sevince, baharda harmana, çocuktan çiçeğe,

denizden özleme. Düşten endişeye kadar uzanan her şey... Ki buna yaşam diyoruz... Yaşam ve yaşamda yol alırken karşıma çıkan her şeyden besleniyorum. Toplumsal kaygılar çekerken de, bireysel hikâyelerin peşine düşerken de içimdeki en heyecan verici şey sözü söze ekleyip insanın düşüncesine ve yüreğine ulaşabilmek isteği... Her şey insan için ve pek farkında olmasak da gelecek için. Geçmiş ve şimdiyi kaleme döküp geleceği dokuyanlarız biz. Bu nedenle yaptığımız sadece yazmak değil. Yazarak yön bulmak ve yön vermek...

Sali- *Kıbrıs Türkü olmanızın sanatınıza etkileri nelerdir?*

Tekin- Pek çok coğrafyada olduğu gibi Kıbrıs'ta da Türk olmak zor... Öncelikle hiç bitmeyen endişeler, açmazlar ve zorluklarla yaşamayı öğrendik. Daha doğrusu direnmeyi öğrendik. Özellikle dirençli olmayı ve savaşmayı çok erken yaşlarda öğrenip yaşantıma uyarlayan biri olarak edebiyat yolculuğumda bundan güç aldım hep. Kıbrıs Türk'ünün sesi olmak, orada yaşananları dünyaya duyurmak elbette tek başına benim veya birkaç kişinin başarabileceği bir şey değil. Kaldı ki edebiyatın temel amacı da bir mesaj vermek veya sadece olanı yazmak değil. Bu tür eserlerin yanı sıra ve daha çok da edebi değer peşinde olan bir yazar olarak iki amacı bütünlemek ve zaman zaman hem edebiyata hem tarihe ses olmak arzusundayım. Kültür bakanlığı eser yazma yarışması ödülü taşıyan kitabım da bu tür bir çalışma. "Yeşil Adanın Çocukları" romanı ile bu süreci çocuk gözünden dünyaya duyurmaya çalıştım. Kitaba gösterilen güzel ilgi de beni son derece mutlu etti. Şimdi pek çok okurum Kıbrıs'ı ve Kıbrıs'ta yaşananları daha iyi biliyor.

Sali- *Kadın şair ve yazar olmayı anlatır mısınız?*

Tekin- Bu hem zor hem ilginç deneyimler yaşatan bir durum. Öncelikle kadın şair olmak pek çok kişiyi şaşırtıyor. Hele sözü özgür ve özgün kullanan biriyseniz, daha da çok şaşırtıyorsunuz insanları. Cesur hatta fütursuz bulunabiliyorsunuz.

Oysa şiir zaten başlı başına fütursuzluk değil mi? Söz imge denizinde bayrak açarken uslu sözcükler, sessiz saklanışlar şiirin coğrafyasında yaşayamaz... Neyse ki bu tür düşünce ve şaşkınlıklar beni sadece gülümsetiyor. Hep söylediğim gibi şiir kapıma gelirse kapıyı açmaktan başka yapabileceğim bir şey olamaz. Hoş geldin derim ve içeri girer...

Yazar olmaksızın şairlikten daha kolay. Bir kadın yazar olarak çok fazla zorlukla karşılaştığımı söyleyemem. Karşılaştığım zorluklar birçok erkek yazarın da karşılaştığı basım, pazar zorluklarıdır. Okura ulaşabilmenin tatlı endişesidir... Okurla yazar arasındaki bağ her zaman beni çok ilgilendirmiştir. Çünkü bilirim ki bir yazar okurun yüreğine

dokunabilirse, düşüncesine ulaşabilirse ve evrensel bir değeri ortaya koyabilirse var olur... Yoksa zaman onu öğütür ve yok eder.

Sali- *Günümüz Türk edebiyatının durumu hakkındaki fikirleriniz nelerdir?*

Tekin- Günümüz Türk edebiyatını birçok açıdan değerlendirmek gerek. Öncelikle çok kıymetli kalemlere sahip, nitelikli eserler veren, dil ve üslup konusunda güçlü isimleri olan bir edebiyat Türk edebiyatı. Türk dili gibi bir dile sahip olmak da edebiyatımızın övüncü, zenginliği olsa gerek.

Dilin, dili adam ettiğini ve söze hükmeden her kalemin dünya edebiyatında kendine yer edineceğine inanıyorum. Bugün pek çok dile çevrilen yetkin eserler de bunu göstermekte. Türk edebiyatı içinde ayrı bir alan açmamız gereken Türk Çocuk edebiyatına da değinmek isterim. Bu alanda da yazan biri olarak dilin çok daha özenli kullanılmasını ve Türk gelenek ve değerlerine özen gösteren çağdaş eserlerin çocuklarımızı yetkin kılacağına dair düşünceyle güçlü kalemleri bu alanda yazmaya davet ediyorum. Zengin bir çocuk edebiyatı, geleceğimiz olan çocukların en büyük zenginliği, en güzel yol haritası olacaktır.

Bir de yazmakla ilgili birkaç söz söylemek isterim. Herkesin yazma isteğine saygılı ve “okur/ yazar” sayısını teşvik eden biri olarak yaptığım bir saptamayı yeri gelmişken dile getirmeliyim. Edebiyata, özellikle son yıllarda katılan birçok isim var. Bu isimlerin içinde gelecek vaat eden isimler olduğu gibi yazmasa keşke dediğimiz pek çok insan da var ne yazık ki. Yazmakla edebiyat ürünü ortaya koymak arasındaki farkın kuşkusuz bilinçle doğrudan ilgisi var. Edebiyatın bir heves ve şan arayışı değil zorlu bir yolculuk ve yazmayı yaşamsal bir durum olarak algılayan kalemler için vazgeçilmez bir hal olduğunu bilmeyen pek çok kişi bu yola çıkıyor. Keşke bu ayrımı anlatabilsek...

Sali- *Covid 19 salgını sizi ve sanatınızı nasıl etkiledi?*

Tekin- Bu, dünyanın yüzyılda bir başına gelen bir felaket... Böylesi bir şokta birçok duyguyu aynı anda yaşıyorsunuz. Ben irade ve karar anlamında zorlayan bir dönemden geçtiğimizi düşünüyorum. Tabi ki çok zorlandığım zamanlar var. Bu süreçte en fazla ruhsal açıdan özgürlük kısıtlanması duygusuyla karşılaştım. Yine de uzun zaman evde olmak pek çok kişiye oranla benim için dayanılmaz değil. İyi ki evde üretebilecek bir işim var diyorum... Okur buluşmaları, söyleşiler imza etkinlikleri ve daha birçok program özellikle de bir yazar olarak önem verdiğim kitap fuarları ortadan kalktı apansız. Bu çok sıkıntı verici bir şey... Fakat sağlık söz konusu olduğunda geriye kalan her şeyin anlamsız olduğu

ortada... Bu konuda da yapacak bir şey yok... Üretirsem kendimi daha iyi hissedeceğimi düşünerek bu süreci üretmek geçirmeye çalışıyorum.

Sali- Gelecekle ilgili planlarınız nelerdir?

Tekin- Roman, öykü, masal, opera, senaryo ve tabii şiir gibi pek çok alanda yazan bir yazar ve şair olarak gündemimde yeni romanlar, masallar ve şiirler var. Hatta bazıları yayınevinde okurla buluşmak için gün sayıyor. Yine de tam anlamıyla belirsizlik yaşadığımız bu dönemde ne yazık ki kesinlik içeren cümleler kuramıyorum. Sağlıklı olup, sevdiğilerimle birlikte iyi ve mutlu olmaya çalışıyorum. Ve tabii üretmeye devam etmek. Umarım bunların hepsi mümkün olur...

Sali- Ömer Seyfettin'in sanatımız ve sanatınızdaki yeri hakkında neler söylersiniz?

Tekin- Öykü alanında Türk edebiyatının işaret fişeklerinden biridir Ömer Seyfettin. Döneminin güçlü yazarlarından biri olarak dil ve üslubu ile dikkat çeken yazar haklı olarak edindiği ünü günümüze dek taşıyabilen ender yazarlardandır. Her yazarın yaşadığı zamana tanıklık ettiğini ve gelecekle bağ kurduğunu düşünürüm. Ömer Seyfettin de bunu kanıtlayan yazarlardandır. Pek çoğunuz onun hayal gücünün ve sözcüklerindeki akıcı anlatımın peşine takıldık yıllar önce. Bu da gösteriyor ki edebiyatta kalıcı olmak evrensel değerlerle toplumsal değerleri birleştirmekle mümkündür. Ömer Seyfettin ne iyi ki bunu başarmış kıymetli bir yazar.

Sali- Hars Akademi okurları için mesajınız var mı?

Tekin- Günümüz dünyasında toplum, teknolojik gelişmelerin hızına yetişmek ve uyum sağlamaktan daha çok insan olma erdemini bünyesinde toplayan bireylere gereksinim duyuyor. Geçmişte olduğu gibi şimdi ve gelecekte de düşler ve düşünceler insanı beslemeye devam etmeli. Bu nedenle dergiler özellikle de nitelikli edebiyatı ve bilimsel çalışma alanlarını destekleyen dergiler çoğalarak yaşamlarını sürdürmeli. Hars Akademi yüklediği sorumluluğu hakkıyla yerine getiren özel bir dergi. Umarım uzun yıllar bilim dünyamıza ses olmayı sürdürür. Hars Akademi okurlarının dergiye gösterdiği ilgi de bunun böyle olacağını göstermektedir. Uzun yıllar elimizden düşmemesini, dijital dünyada da gözümüzün önünde olmasını diliyorum.

Çok kıymetli cevaplarınız için Hars Akademi olarak teşekkür eder, yeni çalışmalarınızı bekleriz...

Fotoğraflar

